

Jeg kunne forstå, hvis man stillede forslag om, at vi skulle yde bistand til skrotning af de russiske atomvåbenarsenaler, det vil jeg meget gerne være med til at støtte; men at vi skulle til at yde atommagterne bistand, for at de kan opretholde deres atomvåben, det synspunkt synes jeg nu godt nok det er imponerende at fremsætte her i Folketingssalen. Jeg vil gerne spørge den konservative ordfører, om det virkelig er alvorligt ment.

Gert Petersen (SF):

Den kolde krig er slut, men ikke desto mindre bevarer man selve kapaciteten til at udkæmpe en altødelæggende atomkrig, det, som var det store mareridt under den kolde krig. Der er sket en vis reduktion af atomvåbenarsenalet, men ikke nogen afgørende, og selv hvis den såkaldte START II-aftale mellem USA og Rusland bliver gennemført i begyndelsen af næste århundrede, vil hver side til den tid råde over mindst 3.000 atomsprænghoveder. Det vil sige, at man vil være på niveau med situationen i begyndelsen af 1970'erne, altså en situation, hvor den kolde krig var en meget ubehagelig realitet.

Begrundelsen dengang var på begge sider, at den enorme ødelæggelseskraft skulle afskrække modparten fra at starte et angreb. Men nu taler begge parter om, at de ikke mere frygter hinanden, at de vil samarbejde, og at deres atomvåben ikke engang er indstillet på at ramme den anden parts område længere, de skal ramme op til Månen eller sådan et eller andet sted derude i rummet. Hvad skal man så med de kæpemæssige arsenaler? For tiden er der faktisk 8.000-9.000 sprænghoveder på hver side. Hvad skal det nytte?

For at det ikke skal være løgn, er det ikke engang sikkert, at den altså i virkeligheden beskedne nedrustning, der er aftalt i START II, bliver ført ud i livet. Foreløbig bruger det russiske parlament, Dumaen, i hvert fald START II som en brik i spillet for at hindre NATO-udvidelsen, og vi kan risikere, at aftalerne falder på gulvet.

Derfor opleves atomspørgsmålet på ny som noget aktuelt og nærværende, og det kom til udtryk, ikke blandt OSCE's regeringer – det har forslagsstillerne overhovedet ikke hævdet – men i OSCE's parlamentarikerforsamling i Stockholm sidste sommer. Her vedtog man jo den nævnte opfordring til at sætte fart i atomnedrustningen, og derudover pegede man på skabelse af atomvåbenfri zoner som et vigtigt redskab i en sådan proces.

I den forbindelse bør det ikke glemmes, at store dele af kloden allerede er omskabt til atomvåbenfri zoner. Det gælder Latinamerika, Afrika, Stillehavet og Sydøstasien, men Europa er stadig udenfor. Det Europa, der var udset til at være slagmark, hvis den kolde krig blev varm, er stadig et område, hvor der er frit slag for udstationering af atomvåben, selv om den kolde krig er slut, og derfor koblede OSCE's parlamentarikere spørgsmålet om atomvåbenfri zoner i Europa til spørgsmålet om en ny sikkerhedsordning i vores verdensdel, og helt med rette.

Hvis Centraleuropa får atomvåbenfri status, vil mange potentielle spændinger være bragt ud af verden, og hele diskussionen om europæisk sikkerhedsarkitektur vil antage nye dimensioner. Det samme gælder, hvis Norden får en sådan status, bl.a. fordi de nye forhold jo gør det muligt helt seriøst at inddrage – og det bør man gøre – dele af Rusland, og jeg tænker især på Kolahalvøen og Murmanskområdet, i en sådan atomvåbenfri zone. Det er meget vigtigt, at dette forsøg bliver gjort.

Den indvending, vi i gamle dage hørte mod de atomvåbenfri zoner, var den mere saglige indvending – ikke den indvending, vi har hørt fra Venstre og De Konservative – at selve afskrækkelsesmodellen ikke kunne acceptere begrænsninger i atomstrategien, og at atomvåbenfri zoner ville betyde, at disse områder måtte holdes uden for atomkrigsplanlægningen. Men den indvending gælder forhåbentlig ikke mere. Med den kolde krigs afslutning forsvandt behovet for atomkrigsplanlægning vel, og jeg ser snarere de store atomarsenaler som noget, man vil have i baghånden for det tilfælde, at det igen skulle gå galt. Det er slemt nok, men netop derfor bør vi nu udnytte chancen til at forebygge, at det kan gå galt igen.

Dette kan ske både ved at reducere og til sidst eliminere atomarsenalet – det er en anden diskussion – og ved at indskrænke atomstrategiens råderum, og ikke alene, som det rent faktisk er sket – og såmænd ikke som led i nogen stor Øst/Vest-konflikt, som jeg ellers hørte, Venstres og De Konservatives ordførere ville genoplive – ved at indskrænke atomstrategiens råderum på det meste af den sydlige halvkugle. Det bør også gøres på den nordlige halvkugle og i ganske særlig grad i Europa, der som sagt var udset til at være selve slagmarken under den kolde krig.